

Komentář

Máme se školám plést do stravování a sortimentu automatů? Rozhodně!

Byť poměrně nenápadné, přesto je téma zdravého školního stravování jednou z důležitých priorit mého rezortu ve volebním období 2014 – 2018. Ačkoli se část liberecké veřejnosti i kolegů – pedagogů táže a jistě bude zajímat i dál, proč se vlastně samospráva (město Liberec = zřizovatel mateřských a základních škol) školám do stravování plete, odpověď je velmi jednoduchá: jde tu nejen o zdraví nynějších dětí, ale souběžně i budoucích dospělých a generace jejich dětí. A jde také o otevření komunikace mezi jídelnami, rodiči i dětmi samotnými.

Čísla o obezitě i jejích přímých a nepřímých následcích na zdraví jsou dostatečně známa, takže jen stručně – v ČR jí trpí dvě třetiny mužů a polovina žen; cukrovka, kardiovaskulární choroby, nádory aj. (www.zijzdrave.cz). Stejně tak je jednoznačné, že žádoucí a správné základy stravovacích návyků získávají lidé zejména v dětském věku a že stejně jako v jiných aspektech lidského života i zde platí pravidla o sociální reprodukci chování. Totiž že to, co děti vidí u svých rodičů, praktikují pak také u sebe a dále i u svých dětí. Vzor je zkrátka vzor, a to i ten špatný.

Zákonodárci letos do novel školského zákona a zákona o ochraně veřejného zdraví mj. vpravili obecná ustanovení o zákazu prodeje nezdravých a škodlivých potravin ve školních prostorách (automaty, bufety, kantýny). Přestože diskuze byla místy sveřepá až hloupá, nakonec z mého pohledu progresivní paragrafy prošly. Je ale třeba jasně říci, že část potravinářské lobby bude chtít své soukromé zjištné zájmy uplatnit i dál a propašovat je například do vyhlášky ministerstev zdravotnictví a školství, která v dohledné době obě zákonná opatření doprovodí a dále rozvede. Teprve tam se uvidí, nakolik to se zdravím školáků myslíme vážně.

Obezita dětí i dospělých je zcela jasně veřejněpolitickým problémem, nikoli soukromou záležitostí každého z nás. Jde mj. o stamiliony korun, které naše zdravotnictví ročně utratí za léčení jejich následků; které jsou vypláceny ze sociálního pojištění jako náhrada za mzdu nemocným; které jsou určeny na předčasné invalidní důchody; či o které přijdou zaměstnavatelé při dočasné absenci svých nemocných pracovníků atd. Každé proaktivní opatření tak může v budoucnu přinést značnou úsporu nám všem, a zdaleka nejde jen o peníze. Nedovedu si proto představit, že právě ve školách, které jsou veřejnými institucemi, bychom my sami na toto téma rezignovali. Jde o jasný signál dovnitř města, že na zdraví našich dětí nám záleží.

Společně se svou kolegyní – zastupitelkou Zuzanou Tachovskou (Změna pro Liberec), která se věci aktivně zabývala již v minulém volebním období, se stravování v libereckých školách chceme věnovat systémově. Máme za sebou první praktický workshop pro pracovníky jídelen a čerstvě i doporučení zřizovatele ředitelkám a ředitelům škol, které je zároveň praktickým manuálem, jak ve stravování a v

sortimentech automatů činit správné kroky. (www.liberec.cz/files/vizitky_prilohy/doporuceni-pro-stravovani-ms-zs.pdf). Text přímo oponovali pracovníci Krajské hygienické stanice, Státního zdravotního ústavu i krajského úřadu, takže o jeho relevantnosti není třeba pochybovat. A už se objevují i první pozitivní reakce (<http://www.zdravaskolnijidelna.cz/clanky/v-liberci-jsou-o-krok-dale>), které naše město dávají za příklad, což je velmi potěšující.

Co dál? Už brzy nás čeká další praktický workshop, kde bychom rádi prezentovali konkrétní příklady těch našich školek a škol, které už stravování řeší i bez našeho přičinění. Máme školu, která se hlásí k principům hnutí Slow Food (Jídelna snů), máme školku, která se zapojila do certifikace Zdravá školní jídelna. Máme ale i ředitelku školy, které se vzepřela dodavateli prodejních automatů – když nebyl schopen vyhovět přání na zdravý pitný sortiment, tak mu školní prostor nepronajala. A takových příkladů je jistě více: chceme je proto vzájemně sdílet a ukázat ostatním, že to jde a možná bez velkého úsilí.

Zdravé stravování ve školách není tématem jednoho dvou politických kroků a opatření. Je to problém, který budou řešit i naši následovníci v dalších volebních obdobích. Někdy se ale začít musí, byť se boj může na počátku zdát předem prohraným.

Ivan Langr

náměstek primátora Liberce pro školství, kulturu, sociální věci a cestovní ruch (Změna pro Liberec/ Strana zelených)